

Lovforslag nr. L 139. Fremsat den 28. januar 2004 af justitsministeren (Lene Espersen)

Forslag

til

Lov om ændring af tinglysningsloven og retsafgiftsloven

(Adgang til udtræk af masseoplysninger og samkøring af registre)

§ 1

I lov om tinglysning, jf. lovbekendtgørelse nr. 622 af 15. september 1986, som ændret blandt andet ved § 1 i lov nr. 281 af 29. april 1992, § 12 i lov nr. 419 af 31. maj 2000 og senest ved lov nr. 216 af 22. april 2002, foretages følgende ændringer:

1. § 50 c, stk. 5 og 6, ophæves.
Stk. 7 og 8 bliver herefter stk. 5 og 6.
2. I § 50 c, stk. 7, der bliver stk. 5, ændres »efter stk. 2-6« til: »fra edb-registre«.
3. I § 50 c, stk. 8, der bliver stk. 6, ophæves 2. pkt.
4. I § 50 f, stk. 4, udgår »uanset bestemmelserne i § 50 c, stk. 5 og 6,«.

§ 2

I lov om retsafgifter, jf. lovbekendtgørelse nr. 806 af 24. august 2000, som ændret senest ved

§ 3 i lov nr. 1049 af 17. december 2002, foretages følgende ændring:

1. Efter § 49 a indsættes:

»§ 49 b. Afgiften ved et samlet udtræk på flere ejendomme, køretøjer eller personer beregnes efter § 49 a, stk. 1-3. For den del af et samlet udtræk, der overstiger 500 opslag, betales dog alene 15 kr. pr. opslag.

Stk. 2. For personer og virksomheder mv., der har adgang til tinglysningsregistre ved ekstern terminaladgang, finder § 49 a, stk. 4, tilsvarende anvendelse.«

§ 3

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

§ 4

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Det foreslås at ophæve forbuddet i tinglysningsloven mod videregivelse af masseoplysninger. Desuden foreslås det at ophæve forbuddet mod samkøring af tinglysningsregistre med private og andre offentlige edb-registre. Der vil herefter være adgang til at foretage og modtage et udtræk af masseoplysninger fra tinglysningsregistre, dvs. et samlet udtræk af oplysninger vedrørende flere ejendomme, personer eller køretøjer, og samkøre oplysningerne fra tinglysningsregistre med private og andre offentlige edb-registre i overensstemmelse med reglerne i persondataloven.

Et udkast til lovforslag har været forelagt Justitsministeriets tinglysningsudvalg. Udvalgets udtalelse af 19. december 2003 til Justitsministeriet er optrykt som *bilag 1* til lovforslaget.

2. Gældende ret

2.1. Et grundlæggende træk ved det gældende tinglysningsssystem er, at tinglyste oplysninger er offentligt tilgængelige for borgere, virksomheder og myndigheder.

Desuden offentliggøres i Tingbladet alle adkomst-dokumenter og pantebreve vedrørende fast ejendom, pantebreve vedrørende køretøjer, samt dokumenter, der anmeldes til tinglysning i personbogen. Tingbladet er tilgængeligt på Internettet på adressen www.tingbladet.dk.

Oplysninger i edb-registre om personnumre må dog ikke videregives, jf. tinglysningslovens § 50 c, stk. 1.

Enhver kan gøre sig bekendt med oplysningerne i tinglysningsregistre og tinglysningsakterne ved personlig henvendelse på tinglysningskontorerne. Der henvises herved til § 40, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1024 af 15. december 1993 om tinglysning i tingbogen, som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 257 af 4. april 2003 (herefter tinglysningsbekendtgørelsen), § 32, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 187 af 15. marts 1994 om tinglysning i personbogen, som senest ændret ved

bekendtgørelse nr. 256 af 4. april 2003 (herefter personbogsbekendtgørelsen), og § 23, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 304 af 10. maj 1993 om tinglysning i bilbogen, som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 255 af 4. april 2003 (herefter bilbogsbekendtgørelsen).

Oplysningerne i tingbogen, personbogen og bilbogen gives på publikumsterminaler, der er opstillet på tinglysningskontorerne, jf. tinglysningslovens § 50 c, stk. 2, tinglysningsbekendtgørelsens § 41, stk. 1, personbogsbekendtgørelsens § 33, stk. 1, og bilbogsbekendtgørelsens § 24, stk. 1.

Mod betaling af retsafgift er enhver endvidere berettiget til at få en udskrift af oplysningerne i tingbogen, personbogen og bilbogen samt af de genparter af tinglyste dokumenter, som opbevares i aktmapperne, jf. tinglysningsbekendtgørelsens § 42, stk. 1, personbogsbekendtgørelsens § 34, stk. 1, og bilbogsbekendtgørelsens § 25, stk. 1.

Der er desuden mulighed for at få besvaret telefoniske henvendelser om oplysninger i tingbogen, personbogen og bilbogen, jf. tinglysningsbekendtgørelsens § 41, stk. 2, personbogsbekendtgørelsens § 33, stk. 2, og bilbogsbekendtgørelsens § 24, stk. 2.

Endelig kan der opnås adgang til tinglysningsregistre via ekstern terminaladgang (dvs. via brugerens eget edb-anlæg) efter ansøgning herom, jf. tinglysningslovens § 50 c, stk. 3. Bestemmelsen om ekstern terminaladgang til tinglysningsregistre blev ændret ved lov nr. 216 af 22. april 2002, således at enhver nu kan få ekstern terminaladgang til tinglysningsregistre. Kravet om indgivelse af ansøgning herom er begrundet i hensynet til opkrævning af retsafgift for elektroniske forespørgsler i tinglysningsregistre, jf. retsafgiftslovens § 49 a.

2.2. Med vedtagelsen af lov nr. 281 af 29. april 1992 om edb i tinglysningen blev der skabt grundlag for en modernisering af tinglysningsystemet. Loven indførte tinglysningslovens § 50, stk. 3, der giver mulighed for, at tingbogen, bilbogen, personbogen og dagbogen kan føres ved hjælp af edb. De papirbaserede journaler, som tinglysningsdommerne hidtil havde benyttet ved tinglysning af rettigheder, kunne hermed omdan-

nes til edb-sagsbehandlingssystemer. Siden 2000 har alle landets tinglysningskontorer anvendt edb i tinglysningsregisterne.

Samtidig med indførelsen af edb i tinglysningsregisterne blev det vedtaget at indføre visse begrænsninger i, hvorledes oplysningerne i tinglysningsregisterne må videregives og anvendes, jf. bl.a. tinglysningslovens § 50 c, stk. 5 og 6. Efter bestemmelsen i tinglysningslovens § 50 c, stk. 6, må der ikke videregives masseoplysninger, dvs. oplysninger, som omfatter flere ejendomme, personer eller køretøjer, mens reglen i tinglysningslovens § 50 c, stk. 5, forbyder samkøring af tinglysningsregisterne med private og andre offentlige edb-registre, medmindre andet er fastsat ved lov.

Som begrundelse for indførelsen af disse begrænsninger blev det i forarbejderne til loven anført, jf. Folketingstidende 1991/1992, tillæg A, sp. 2826 ff., at indførelsen af edb i tinglysningsregisterne indebærer oprettelsen af nogle edb-registre, som ville komme til at indeholde oplysninger om en række økonomiske og personlige forhold af betydning for belåning, omsætning og retsforfølgning vedrørende fast ejendom og løsøre. Endvidere anførtes det, at brugen af edb i tinglysningsregisterne ville gøre det lettere og hurtigere at formidle disse oplysninger, og man fandt derfor anledning til at tage vidtgående hensyn til beskyttelsen af de personer, om hvem systemet indeholder oplysninger. Der blev i forlængelse heraf bl.a. henvist til de dagældende registerlove, Europarådets konvention af 28. januar 1981 om beskyttelse af det enkelte menneske i forbindelse med elektronisk databehandling af personoplysninger samt Europa-Kommissionens forslag til direktiv om beskyttelse af personer i forbindelse med behandling af personoplysninger.

Sidstnævnte direktivforslag er senere vedtaget som Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (persondatadirektivet). Direktivet er gennemført i dansk ret ved persondataloven (lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger, som ændret ved lov nr. 280 af 25. april 2001).

2.3. Forbuddet mod at videregive masseoplysninger fremgår af tinglysningslovens § 50 c, stk. 6. Efter bestemmelsens ordlyd må der ikke videregives masseoplysninger, jf. dog tinglysningslovens § 50, stk. 1.

Ved begrebet masseoplysninger forstås ifølge forarbejderne en registeroplysning, som omfatter flere ejendomme, køretøjer eller personer.

Forbuddet mod videregivelse af masseoplysninger omfatter ikke tinglysningslovens § 50, stk. 1, hvoraf

det fremgår, at alle adkomstdokumenter og pantebreve vedrørende fast ejendom, pantebreve vedrørende køretøjer samt dokumenter, der anmeldes til tinglysningsregisterne i personbogen, gøres offentligt tilgængelige i Tingbladet. Den daglige offentliggørelse af disse dokumenter udgør masseudtræk, og undtagelsen fra forbuddet mod videregivelse af masseudtræk sikrer dermed den løbende offentliggørelse af disse dokumenter.

2.4. Det fremgår af tinglysningslovens § 50 c, stk. 5, at tinglysningsregisterne ikke må samkøres med private eller andre offentlige edb-registre, medmindre andet er fastsat ved lov. Der er ikke særlige undtagelser fra dette forbud, men efter § 50 c, stk. 5, 2. pkt., må tinglysningsregisterne dog samkøres med offentlige registre med henblik på overførelse af oplysninger til tinglysningsregisterne som led i etablering af tinglysningsregisterne, løbende ajourføring heraf samt til statistiske og videnskabelige formål. Tinglysningsregisterne samkøres bl.a. en gang årligt med Statens Vurderingsregister (SVUR) med henblik på ajourføring af registre.

Desuden gives der ved tinglysningslovens § 50 c, stk. 5, 3. pkt., mulighed for, at der kan ske sammenstilling via terminal med offentligt tilgængelige oplysninger fra andre offentlige registre vedrørende fast ejendom. Herved gives brugeren mulighed for på samme tid at kalde oplysninger fra flere registre, herunder tinglysningsregisterne, frem på et skærm billede, men adgangen til sammenstilling giver ikke mulighed for at databehandle oplysningerne.

2.5. Anvendelsen af oplysninger fra tinglysningsregisterne, der er indhentet via publikumsterminalerne på tinglysningskontorerne eller eksternt terminaladgang, er reguleret i tinglysningslovens § 50 c, stk. 7.

Efter denne bestemmelse må oplysninger, som indhentes på disse måder, kun anvendes til nærmere bestemte formål. Oplysningerne må således ikke anvendes med henblik på at skaffe nye kunder eller i øvrigt med henblik på andre formål end overdragelse, forsikring, retsforfølgning og retsforhold i øvrigt, belåning af fast ejendom og løsøre, kreditvurdering, fysisk råden over fast ejendom samt rådgivning i forbindelse med disse formål (§ 50 c, stk. 7, 1. pkt.). Oplysninger, som videregives til massemedier efter tinglysningslovens § 50 c, stk. 2 og 3, kan dog tillige anvendes i journalistisk øjemed (§ 50 c, stk. 7, 2. pkt.).

Bestemmelsen i § 50 c, stk. 7, 1. pkt., blev indført ved lov nr. 281 af 29. april 1992. Som begrundelse for den begrænsning, som er indlagt i bestemmelsen, er der i bemærkningerne til lovforslaget henvist til de samme forhold, som blev anført vedrørende spørgsmå-

let om forbuddene mod videregivelse af masseoplysninger og samkøring af registre. Bestemmelsens 2. pkt. om massemediers anvendelse af tinglysningsoplysninger i journalistisk øjemed blev indført ved lov nr. 216 af 22. april 2002 i forbindelse med indførelsen af den udvidede eksterne terminaladgang. I bemærkningerne til lovforslaget henvises der til, at massemediernes ved anvendelsen af tinglysningsoplysninger skal overholde de generelle regler om massemediernes behandling af oplysninger, navnlig reglerne i lov om massemediers informationsdatabaser. For behandling af oplysninger, der udelukkende finder sted i journalistisk øjemed, og som ikke er omfattet af lov om massemediers informationsdatabaser, gælder reglerne i persondataloven om behandlingssikkerhed (§§ 41 og 42) og om erstatningsansvar ved behandling i strid hermed (§ 69), jf. persondatalovens § 2, stk. 7-10.

Anvendelse af oplysninger fra tinglysningsregistre i strid med bestemmelsen i § 50 c, stk. 7, kan straffes med bøde, jf. tinglysningslovens § 50 e. Begås overtrædelsen af aktieselskaber, anpartsselskaber eller lignende, kan selskabet som sådant pålægges bødeansvar.

2.6. De generelle regler om behandling af personoplysninger fremgår af persondataloven, der som nævnt gennemfører persondatadirektivet i dansk ret.

Persondataloven finder anvendelse på enhver behandling af personoplysninger, uanset for hvem behandlingen foretages. Således er både private og den offentlige forvaltning samt den behandling, som foretages for bl.a. domstolene, omfattet af loven. Loven omfatter både behandling af personoplysninger, som sker ved hjælp af elektronisk databehandling, og visse former for ikke-elektronisk behandling af personoplysninger. Loven gælder dog ikke for behandlinger, som en fysisk person foretager med henblik på udøvelse af aktiviteter af rent privat karakter.

En række af lovens regler finder ikke anvendelse på behandling af oplysninger, som foretages for domstolene inden for det strafferetlige område, jf. § 2, stk. 4. Domstolenes varetagelse af tinglysningsopgaven er derimod fuldt ud omfattet af lovens anvendelsesområde.

Persondataloven regulerer, hvordan personoplysninger må behandles. Ved personoplysninger forstås enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person.

Loven gælder kun i begrænset omfang for behandling af oplysninger om virksomheder mv., dvs. alle erhvervsvirksomheder, erhvervsdrivende, institutioner, foreninger og lignende, uanset om der er tale om en juridisk person eller ej, jf. § 1, stk. 3-6. Det følger af

disse bestemmelser, at loven kun finder anvendelse i en række nærmere bestemte tilfælde. Behandlinger, der udføres for kreditoplysningsbureauer, og som omfatter oplysninger om virksomheder mv., er således omfattet af lovens regler, jf. lovens kapitel 6. Desuden omfattes private dataansvarliges behandling af oplysninger om virksomheder mv. med henblik på at advare andre mod forretningsforbindelser med eller ansættelsesforhold i de pågældende virksomheder (de såkaldte advarselsregistre). Endelig finder reglerne i lovens kapitel 5 om videregivelse til kreditoplysningsbureauer af oplysninger om gæld til det offentlige ligeledes anvendelse på virksomheder mv.

Loven gælder for behandling af personoplysninger. Ved begrebet behandling forstås enhver operation eller række af operationer med eller uden brug af elektronisk databehandling, som oplysninger gøres til genstand for, jf. § 3, nr. 2. Som eksempel herpå kan nævnes indsamling, samkøring, videregivelse eller enhver anden form for overladelse af personoplysninger.

Lovligheden af en behandling af almindelige, ikke-følsomme oplysninger skal som udgangspunkt bedømmes efter reglerne i persondatalovens § 6, som indeholder en udtømmende opregning af, hvornår oplysninger kan behandles.

Hvis den registrerede ikke har givet samtykke til behandlingen, kan en behandling kun finde sted efter § 6, stk. 1, hvis den er nødvendig af hensyn til opfyldelsen af en aftale, som den registrerede er part i, eller af hensyn til gennemførelse af foranstaltninger, der træffes på den registreredes anmodning forud for indgåelsen af en sådan aftale (nr. 2), hvis behandlingen er nødvendig for at overholde en retlig forpligtelse, som påhviler den dataansvarlige (nr. 3), hvis behandlingen er nødvendig for at beskytte den registreredes vitale interesser (nr. 4), hvis behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave i samfundets interesse (nr. 5), hvis behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave, som hører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige eller en tredjemand, til hvem oplysningerne videregives, har fået pålagt (nr. 6), eller hvis behandlingen er nødvendig for, at den dataansvarlige eller den tredjemand, til hvem oplysningerne videregives, kan forfølge en berettiget interesse, og hensynet til den registrerede ikke overstiger denne interesse (nr. 7).

Det fremgår af forarbejderne til § 6, at vurderingen af behandlingens nødvendighed afhænger af, hvilken form for behandling der er tale om. Det vil skulle vurderes konkret, om det er nødvendigt, at oplysninger indsamles, registreres, videregives og samkøres mv.

Det har endvidere betydning, hvilken type oplysninger der er tale om.

I persondatalovens § 5 er fastsat en række generelle og grundlæggende regler for den dataansvarliges behandling af oplysninger. Reglerne skal iagttages ved enhver behandling af personoplysninger efter loven. Efter bestemmelsen er det et krav, at oplysninger behandles i overensstemmelse med god databehandlingskik. Desuden skal indsamling af oplysninger ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, og senere behandling af oplysninger må ikke være i strid med disse formål. Endvidere gælder et proportionalitetsprincip, idet oplysningerne, som behandles, skal være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvormed oplysningerne indsamles og senere behandles. Efter bestemmelsens stk. 4 er det desuden et krav, at behandlingen af oplysningerne tilrettelægges således, at der foretages en fornøden ajourføring og kontrol for at sikre, at der ikke behandles urigtige eller vildledende oplysninger. Endelig må indsamlede oplysninger ikke opbevares på en måde, som giver mulighed for at identificere den registrerede i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt af hensyn til de formål, hvormed oplysningerne behandles.

Datatilsynet fører i henhold til persondatalovens § 55 tilsyn med enhver behandling, der er omfattet af persondataloven. For så vidt angår tilsyn med behandling af oplysninger, der foretages for domstolene, er Domstolsstyrelsen dog tilsynsmyndighed, jf. persondatalovens § 67. Vedkommende ret træffer afgørelse vedrørende rettens behandling af oplysninger i forbindelse med varetagelsen af rettens judicielle funktioner. Sådanne afgørelser kan kæres til højere ret i overensstemmelse med reglerne i persondatalovens § 67, stk. 3.

2.7. Både tinglysningsloven, persondataloven og markedsføringsloven indeholder bestemmelser, som regulerer, hvad brugerne af tinglysningsregistre må anvende de indhentede tinglysningsoplysninger til.

Som anført i afsnit 2.5. opstiller tinglysningslovens § 50 c, stk. 7, grænser for, hvad oplysninger, som er indhentet via publikumsterminalerne på tinglysningskontorerne eller ekstern terminaladgang, må anvendes til.

Persondataloven indeholder desuden bestemmelser, som regulerer, i hvilket omfang oplysninger om forbrugere må videregives i markedsføringsøjemed. Det fremgår således af lovens § 6, stk. 2, at en virksomhed som udgangspunkt ikke må videregive oplysninger om en forbruger til en anden virksomhed til brug ved markedsføring, medmindre forbrugeren har

givet sit udtrykkelige samtykke hertil. Angår videregivelsen generelle kundeoplysninger, som danner grundlag for inddeling i kundekategorier, og er behandlingen nødvendig for, at den dataansvarlige eller den tredjemand, til hvem oplysningerne videregives, kan forfølge en berettiget interesse, og overstiger hensynet til den registrerede ikke denne interesse, kan videregivelse dog ske uden samtykke, jf. § 6, stk. 3.

I de tilfælde, hvor videregivelse efter reglerne i § 6, stk. 2-4, kan ske uden forbrugers samtykke, skal virksomheden iagttage proceduren i lovens § 36. Der må efter denne bestemmelse ikke videregives oplysninger om en forbruger til andre virksomheder med henblik på markedsføring, hvis forbrugeren har gjort indsigelse herimod. Den pågældende virksomhed skal endvidere inden videregivelse undersøge i Det Centrale Personregister, om forbrugeren har frabedt sig henvendelser i markedsføringsøjemed. Desuden skal virksomheden oplyse forbrugere, som ikke har frabedt sig henvendelser i Det Centrale Personregister, om retten til at gøre indsigelse mod sådanne henvendelser, inden oplysningerne videregives.

Endvidere indeholder markedsføringslovens § 6 a og § 2 i lov om visse forbrugeraftaler regler om, i hvilket omfang erhvervsdrivende uanmodet må rette henvendelse til forbrugere.

2.8. Efter bestemmelsen i retsafgiftslovens § 49 a, stk. 1, betales der ved ekstern terminaladgang 30 kr. pr. opslag for elektroniske forespørgsler i tinglysningsregistre. For en fuldstændig udskrift for én fast ejendom betales 150 kr., jf. § 49 a, stk. 2.

Opslag, der foretages i ikkeerhvervs-mæssigt øjemed fra brugerterminaler på tinglysningskontorerne, er afgiftsfri. Endvidere er opslag, der foretages af offentlige forvaltningsmyndigheder, afgiftsfri, når disse foretages i ikkeerhvervs-mæssigt øjemed, jf. stk. 3.

Afgiften efter stk. 1 og 2 opkræves månedsvis bagud og er tillagt udpantringsret, jf. stk. 4.

3. Lovforslagets indhold

3.1. Justitsministeriet har modtaget en række henvendelser med henstilling om ophævelse af forbuddet mod videregivelse af masseoplysninger.

I en aftale af december 2002 mellem staten, amter og kommuner om dataadgang blev det aftalt at igangsætte en undersøgelse af mulighederne for at give offentlige myndigheder adgang til masseoplysninger. Andre brugere af tinglysnings-systemet, herunder realkreditinstitutter og landinspektører, har ligeledes efterspurgt muligheden for at få adgang til at indhente oplysninger vedrørende flere ejendomme mv.

Fra kommunal side er der bl.a. peget på, at forbuddet mod videregivelse af masseoplysninger bør ophæves med henblik på at sikre en effektiv opdatering og ajourføring af de servitutkort, som anvendes i kommunernes sagsbehandlersystem. Der ønskes mulighed for maskinelt at kunne sammenligne oplysningerne i tinglysningsregistre med kommunernes egne oplysninger. Københavns Kommune gav bl.a. udtryk herfor i sit høringsvar af 9. november 2001 vedrørende lovforslag L 75 (folketingsåret 2001-02, 2. samling), der blev vedtaget som lov nr. 216 af 22. april 2002 om ændring af tinglysningsloven (udvidet ekstern terminaladgang).

I henvendelserne til Justitsministeriet peges der endvidere på, at en smidigere adgang til oplysningerne i tinglysningsregistre, som allerede er offentligt tilgængelige, vil medføre ressourcemæssige besparelser for brugerne af tinglysningsregistre.

Justitsministeriet er enig i, at der bør gives adgang til at foretage udtræk af masseoplysninger fra tinglysningsregistre og i, at forbuddet mod samkøring af tinglysningsregistre med private og andre offentlige edb-registre bør ophæves.

Generelt må forbuddene mod dels videregivelse af masseoplysninger, dels samkøring af tinglysningsregistre med andre edb-registre anses for at være utidssvarende set i lyset af tinglysningslovens princip om offentlighed sammenholdt med den stigende anvendelse af it i samfundet og de øgede erfaringer hermed. En ophævelse af forbuddene vil desuden medføre en række fordele af praktisk og administrativ karakter for brugerne af tinglysningsregistre, og det vil imødekomme et ønske om at få en teknisk lettere og mere smidig adgang til tinglysningsoplysninger.

Hvis der gives adgang til at foretage udtræk af masseoplysninger, vil det med de eksisterende edb-systemer være teknisk muligt at foretage to former for udtræk af masseoplysninger fra tinglysningsregistre.

For det første kan der gives mulighed for, at brugere med ekstern terminaladgang, jf. tinglysningslovens § 50 c, stk. 3, kan søge i tinglysningsregistre på grundlag af et dokumentets tinglysningsdato og dagbogsnummer. Hermed vil der kunne opnås en liste over ejendomme, som det pågældende dokument er tinglyst på. I visse tilfælde vil listen imidlertid ikke være udtømmende, idet samme dokument kan være tinglyst under flere tinglysningsnumre eller tinglysningsdatoer, og der kan derfor være behov for at foretage supplerende søgninger. Der skal efter forslaget ikke svares afgift efter retsafgiftsloven for denne søgemulighed.

For det andet vil der kunne gives mulighed for, at brugere af tinglysningsregistre kan bestille et nærmere defineret udtræk af oplysninger ved retten i Århus. Bestillingen skal indeholde oplysning om, hvilke data brugeren ønsker, samt efter hvilke kriterier disse data skal udtrækkes. Det foreslås, at der skal svares afgift efter retsafgiftsloven for dette udtræk af masseoplysninger, jf. nedenfor i afsnit 3.4. Udtrækket vil blive udarbejdet af Domstolsstyrelsens edb-leverandør og efterfølgende leveret som fil til brugeren. I det omfang brugeren ønsker at samkøre oplysningerne fra en sådan fil med brugerens eget edb-system, skal samkøringen være i overensstemmelse med persondatalovens regler, jf. nærmere afsnit 3.2.

3.2. Der er efter Justitsministeriets opfattelse ikke betænkeligheder forbundet med at give adgang til at foretage udtræk af masseoplysninger fra tinglysningsregistre eller med at ophæve forbuddet mod samkøring af tinglysningsregistre med private eller andre offentlige registre.

For det første er de oplysninger, som kan indgå i et udtræk af masseoplysninger eller i en samkøring af registre, allerede i dag offentligt tilgængelige. Oplysninger om personnumre kan ikke videregives, jf. tinglysningslovens § 50 c, stk. 1, og kan dermed heller ikke indgå i et masseudtræk.

For det andet må oplysninger fra tinglysningsregistre, som samkøres med andre edb-registre, kun anvendes til de saglige formål, som er opregnet i tinglysningslovens § 50 c, stk. 7 (som ikke ændres). Det indebærer som nævnt, at oplysningerne ikke må anvendes med henblik på at skaffe nye kunder eller i øvrigt med henblik på andre formål end overdragelse, forsikring, retsaffølgning og retsforhold i øvrigt, belåning af fast ejendom og løsøre, kreditvurdering, fysisk råden over fast ejendom samt rådgivning i forbindelse med disse formål. Oplysningerne vil således ikke lovligt kunne anvendes til usaglige formål, selv om adgangen til at foretage udtræk af masseoplysninger og samkøre tinglysningsregistre med andre edb-registre giver en lettere adgang til en øget mængde oplysninger.

Som eksempel på betydningen af de begrænsninger, der ligger i tinglysningslovens § 50 c, stk. 7, kan nævnes, at en privatperson, der har ekstern terminaladgang, via sin computer kan indhente tinglysningsoplysning om en eller flere faste ejendomme f.eks. til brug for sine overvejelser om et ejendomskøb, men den pågældende må ikke offentliggøre oplysningerne. Som et andet eksempel kan nævnes, at en erhvervs virksomhed, der f.eks. udfører tagrenoveringer, ikke må bruge oplysninger fra tinglysningsregistret om,

hvem der ejer nogle ældre ejendomme i et område, til at markedsføre sig over for de pågældende ejere.

For det tredje er der efter Justitsministeriets opfattelse ikke længere behov for en særskilt regulering i tinglysningsloven af adgangen til at foretage udtræk af tinglysningsoplysninger og samkøre oplysningerne med private og andre offentlige edb-registre. Persondataloven, som har afløst de tidligere gældende registerlove, regulerer nu på tilstrækkelig vis behandlingen af de pågældende oplysninger og varetager herunder hensynet til den, der er registreret oplysninger om. I modsætning til den tidligere registerlovgivning gælder persondataloven også for domstolenes registrering af personoplysninger. Hertil kommer, at Datatilsynet, Domstolsstyrelsen og de enkelte retter fører tilsyn med enhver behandling af personoplysninger, der omfattes af persondataloven, jf. afsnit 2.6.

Der foreslås ikke nogen egentlig forudgående prøvelse af, om en påtænkt behandling af oplysninger fra tinglysningsregistre vil være i overensstemmelse med lovgivningen. Baggrunden herfor er først og fremmest, at et udtræk af masseoplysninger kun kan omfatte oplysninger, der allerede i dag er offentligt tilgængelige, og at anvendelse af oplysningerne i strid med tinglysningslovens § 50 c, stk. 7, kan straffes med bøde, jf. § 50 e. Kontrollen med videregivelse af oplysninger fra tinglysningsregistre vil således skulle foretages efter persondatalovens almindelige bestemmelser om Datatilsynets tilsynsvirksomhed.

Det skal dog bemærkes, at udtræk af masseoplysninger efter den foreslåede ordning skal bestilles hos retten i Århus, hvilket gør det muligt for retten at gribe ind, hvis særlige omstændigheder giver anledning til det, allerede inden udtrækket leveres til kunden. Hvis eksempelvis afgrænsningen af et bestilt udtræk giver grund til mistanke om, at oplysningerne skal bruges til andet formål end angivet i tinglysningslovens § 50 c, stk. 7, vil retten med henblik på at forhindre misbrug af tinglysningsoplysningerne kunne anmode kunden om at redegøre for, hvad oplysningerne skal bruges til.

Justitsministeriets tinglysningsudvalg har ligeledes ikke fundet behov for en ordning med forudgående prøvelse af, om personer mv., der ønsker at foretage udtræk af masseoplysninger fra tinglysningsregistre, opfylder visse nærmere betingelser, jf. afsnit 5 nedenfor.

Udtræk og samkøring af tinglysningsoplysninger med andre registre udgør en behandling af personoplysninger i persondatalovens forstand, der som nævnt i afsnit 2.6. indeholder en række regler, der beskytter oplysninger om den registrerede. Oplysninger i tinglysningsregistre kan kun behandles, hvis betingel-

serne i tinglysningslovens § 50 c, stk. 7, og de generelle regler i persondataloven er opfyldt. Oplysningerne i tinglysningsregistre må anses som almindelige oplysninger af ikke-fortrolig karakter, idet de – på nær personnumre samt navne og adresser i person- og bilbogen på personer, der har navne- og adressebeskyttelse i Det Centrale Personregister – er offentligt tilgængelige, jf. afsnit 2.1.

Endvidere skal behandlingen af tinglysningsoplysningerne ske i overensstemmelse med de generelle krav til behandling af personoplysninger i persondatalovens § 5, jf. afsnit 2.6. ovenfor.

Tinglysningslovens opregning af, hvad tinglysningsoplysningerne må anvendes til, jf. afsnit 2.5 ovenfor, kan anses som en præcisering af, hvad der på dette område er saglige formål. Bestemmelsen i tinglysningslovens § 50 c, stk. 7, sikrer således bl.a., at tinglysningsoplysningerne ikke anvendes til usaglige formål, selv om adgangen til masseudtræk og samkøring giver en lettere adgang til visse oplysninger, og hertil kommer, at bestemmelsen også gælder på de områder, hvor persondataloven ikke finder anvendelse, jf. afsnit 2.6. ovenfor. Datatilsynet har i tilslutning hertil oplyst, at kravene i persondatalovens §§ 5 og 6 normalt vil være opfyldt ved udtræk og samkøring af oplysninger fra tinglysningsregistre med henblik på de formål, der er angivet i § 50 c, stk. 7.

Som eksempel på et sagligt formål med databehandling kan nævnes en landinspektørs indhentelse af et udtræk af tinglysningsoplysninger om, hvilke ejendomme en servitut er tinglyst på med henblik på udarbejdelse af servituterklæringer efter tinglysningslovens § 22.

Efter persondatalovens § 5, stk. 3, skal de pågældende oplysninger endvidere være relevante og tilstrækkelige, og de må ikke omfatte mere end, hvad der kræves til opfyldelse af de formål, jf. tinglysningslovens § 50 c, stk. 7, hvormed de er indsamlet og behandlet. Det beror på en konkret vurdering, hvor store mængder af oplysninger fra tinglysningsregistre der lovligt kan behandles efter § 5, stk. 3. Eksempelvis vil en kommune kunne indhente et udtræk af masseoplysninger over tinglyste servitutter i kommunen og samkøre disse oplysninger med dens egne oplysninger med henblik på ajourføring af servitutkort til brug for kommunens sagsbehandlersystem. Formålet med en sådan samkøring vil være at sikre en korrekt registrering i kommunens sagsbehandlersystem af, på hvilke ejendomme eksempelvis byggeservitutter er tinglyst for derigennem at sikre en korrekt administration og håndhævelse af de retsforhold, der er stiftet med servitutterne.

Oplysninger om virksomheder mv. er kun i et vist omfang beskyttet af persondataloven, jf. afsnit 2.6. ovenfor. På dette punkt stiller tinglysningsloven strengere krav om databeskyttelse, idet lovens § 50 c, stk. 7, generelt regulerer spørgsmålet om, hvad tinglysningsoplysninger må anvendes til, uanset om oplysningerne vedrører fysiske personer eller virksomheder mv., der ejer fast ejendom, køretøjer eller løsøre, jf. afsnit 2.5.

For så vidt angår kreditoplysningsbureauer, som efter forslaget også vil have mulighed for at indhente udtræk af masseoplysninger og samkøre tinglysningsregistre med egne registre, findes der særlige regler om behandling af personoplysninger i persondatalovens kapitel 6. Disse regler supplerer tinglysningslovens § 50 c, stk. 7, idet persondataloven på dette punkt giver den registrerede en særlig beskyttet retstilling.

På denne baggrund finder Justitsministeriet som nævnt ikke, at der er databeskyttelsesmæssige hensyn, der taler imod at give adgang til at foretage udtræk af masseoplysninger fra tinglysningsregistre og at opheve forbuddet mod samkøring af tinglysningsregistre med private og andre offentlige edb-registre.

3.3. Efter den nugældende bestemmelse i tinglysningslovens § 50 c, stk. 5, 2. punktum, kan der som en undtagelse til hovedreglen i 1. punktum foretages samkøring af oplysninger til tinglysningsregistre som led i etableringen af disse eller som led i tinglysningsregistrenes løbende ajourføring samt til statistiske og videnskabelige formål. Der er med lovforslaget ikke tilsigtet nogen ændring heraf. Den nævnte samkøring kan fortsat foretages, da den tjener et sagligt formål i persondatalovens forstand. Hertil kommer, at det fremgår af persondatalovens § 5, stk. 2, at en senere behandling af oplysninger i bl.a. statistisk eller videnskabeligt øjemed ikke anses som uforenelig med de formål, som oplysningerne er indsamlet til. Desuden er det efter persondatalovens § 5, stk. 4, et krav, at der foretages fornøden ajourføring af oplysninger, som behandles.

I henhold til tinglysningslovens § 50 c, stk. 5, 3. pkt., kan der desuden ske sammenstilling via terminal med offentligt tilgængelige oplysninger fra andre offentlige registre vedrørende faste ejendomme. Der er med lovforslaget heller ikke tilsigtet nogen ændring i denne retstilstand. Der kan fortsat ske sammenstilling i det omfang, sammenstillingen angår offentligt tilgængelige oplysninger fra andre offentlige registre vedrørende faste ejendomme, og den nævnte sammenstilling sker med et sagligt formål i persondatalovens forstand.

3.4. Lovforslaget indebærer, at forbuddet mod udtræk af masseoplysninger ophæves. Det foreslås derfor, at der indsættes en regel i retsafgiftsloven om, at der også for et samlet udtræk på flere ejendomme, køretøjer eller personer skal svares afgift efter retsafgiftsloven. Det foreslås, at der som udgangspunkt skal svares afgift efter lovens § 49 a, stk. 1-3, det vil sige med 30 kr. pr. opslag. Udtræk af masseoplysninger, der foretages af offentlige forvaltningsmyndigheder, er afgiftsfri, når udtrækket foretages i ikke-erhvervs-mæssigt øjemed, jf. § 49 a, stk. 3.

En fuldstændig fastholdelse af kravet om betaling af afgift for hvert opslag på en ejendom, køretøj eller person ville imidlertid kunne føre til meget store afgifter ved større udtræk. Det foreslås på denne baggrund, at der alene skal betales fuld afgift af de første 500 opslag, der foretages som led i et udtræk af masseoplysninger. For den del af et udtræk, der overstiger 500 opslag, foreslås det, at afgiften halveres, således at der betales en afgift på 15 kr. pr. opslag.

Ved et opslag i den elektroniske tingbog og den elektroniske dagbog forstås som hidtil:

- én forespørgsel om adkomst pr. ejendom,
- én forespørgsel om byrder pr. ejendom
- én forespørgsel om pantehæftelser pr. ejendom
- én forespørgsel om dagbogsoplysninger pr. ejendom eller
- én forespørgsel om andre oplysninger pr. ejendom

Ved et opslag i den elektroniske bilbog eller den elektroniske personbog forstås som hidtil en forespørgsel pr. køretøj eller pr. person.

Lovforslaget indebærer endvidere en ophævelse af forbuddet mod samkøring af tinglysningsregistre med private eller andre offentlige edb-registre.

I det omfang, der efter den foreslåede bestemmelse i tinglysningslovens § 49 b skal betales en afgift for en elektronisk forespørgsel i tinglysningsregistre, vil en sådan afgift også skulle betales, hvis opslaget foretages som led i en samkøring af oplysninger i tinglysningsregistre med oplysningerne i et eller flere private eller andre offentlige edb-registre.

Den nuværende indretning af domstolenes elektroniske tinglysningsregistre giver ikke mulighed for at foretage et udtræk af masseoplysninger ved brug af en ekstern terminaladgang. En anmodning om et udtræk af masseoplysninger skal derfor rettes til retten i Århus, der ligeledes opkræver retsafgiften.

Det foreslås imidlertid, at personer og virksomheder mv., der har ekstern terminaladgang, og hvor afgiften derfor opkræves månedsvis bagud efter § 49 a, stk. 4, også skal kunne anvende denne afregningsform

i forbindelse med foretagelse af et udtræk af masseoplysninger.

For personer og virksomheder mv., der ikke har ekstern terminaladgang, opkræves afgiften i overensstemmelse med retsafgiftslovens almindelige regler, jf. §§ 61 og 62.

Udtræk af masseoplysninger kan i dag kun foretages af Domstolsstyrelsens edb-leverandør. Der indgås i den forbindelse en aftale om foretagelsen af det konkrete udtræk mellem edb-leverandøren og brugeren, der anmoder om et udtræk. Brugers betaling af de faktiske omkostninger, der er forbundet med udtrækket, beror således på en privatretlig aftale.

4. Forenklet adgang til tinglysningsoplysninger

Regeringen vil undersøge muligheden for, at de elektroniske tinglysningsoplysninger mod betaling kan indgå i det internetbaserede offentlige informationssystem (OIS). Med henblik herpå nedsættes en arbejdsgruppe, som skal undersøge og vurdere en sådan nyordning. Arbejdsgruppen skal færdiggøre sit arbejde i foråret 2004.

5. Udtalelse fra Justitsministeriets tinglysningsudvalg

Justitsministeriet har i august 2003 nedsat et tinglysningsudvalg, som skal komme med forslag til en samlet modernisering og effektivisering af tinglysningsloven. Udvalget skal navnlig komme med forslag til, hvordan der bedst muligt kan gennemføres en fuldstændig »papirløs« tinglysning og overveje, om varetagelsen af tinglysningsopgaven kan organiseres på en bedre og mere effektiv måde.

Et udkast til lovforslag har været forelagt Tinglysningsudvalget, der med de nedenfor anførte bemærkninger tilslutter sig de af Justitsministeriet foreslåede ændringer af tinglysningsloven og retsafgiftsloven.

Udvalget finder, at der i bemærkningerne til lovforslaget kan være anledning til at tydeliggøre forholdet mellem den særlige bestemmelse om databehandling i tinglysningslovens § 50 c, stk. 7, og de almindelige regler om beskyttelse af personoplysninger i persondataloven, herunder navnlig lovens § 6, der regulerer spørgsmålet om, hvornår behandling af personoplysninger må finde sted.

Lovforslaget indeholder på baggrund heraf en præcisering af forholdet mellem de to regelsæt. Der henvises til afsnit 3.2. ovenfor.

Tinglysningsudvalget har drøftet, om der kunne være anledning til at gennemføre en ordning med forudgående prøvelse af, om personer mv., der ønsker at foretage udtræk af masseoplysninger fra tinglysningsregistre, opfylder visse nærmere betingelser. Udvalget har dog ikke på det foreliggende grundlag fun-

det, at der er behov for en sådan ordning, idet man her ved navnlig har lagt vægt på, at den gældende lovgivning indeholder bestemmelser om straf for overtrædelse af reglerne om behandling af personoplysninger samt om Datatilsynets og Domstolsstyrelsens pligt til at føre tilsyn med behandling af personoplysninger, der er omfattet af persondataloven.

Tinglysningsudvalget har endvidere drøftet de foreslåede afgiftsbestemmelser og er enig i, at der også bør svares afgift ved udtræk af masseoplysninger, idet der efter de gældende regler skal erlægges afgift for udskrift af tinglysningsoplysninger og elektroniske forespørgsler ved ekstern terminaladgang. Udvalget kan tiltræde, at afgiften i overensstemmelse med lovforslaget nedsættes ved meget store udtræk. Udvalget har imidlertid ikke fundet grundlag for på nuværende tidspunkt at udtale sig om de konkrete afgiftsstørrelser, som er indeholdt i forslaget.

Der henvises i øvrigt til Tinglysningsudvalgets udtalelse, der er optrykt som *bilag 1* til lovforslaget.

6. Lovforslagets administrative og økonomiske konsekvenser

Lovforslaget kan have betydning for statens afgiftsprovenu. Den omstændighed, at der ifølge forslaget alene skal betales halv afgift for den del af et masseudtræk, der overstiger 500 opslag, vil isoleret set medføre et faldende afgiftsprovenu for staten i det omfang, der i dag foretages sammenhængende udtræk på mere end 500 ejendomme mv. Der foreligger imidlertid ikke oplysninger om, i hvilket omfang dette sker. Omvendt kan lovforslagets adgang til at foretage masseudtræk bevirke, at der fremover vil blive foretaget flere opslag i tinglysningsregistre end i dag, hvilket vil medføre et øget afgiftsprovenu for staten. Der findes – i sagens natur – ikke opgørelser over i hvilket omfang de vanskeligheder, der er forbundet med at foretage sammenhængende udtræk, har afholdt brugerne af tinglysningsregistre fra at foretage sammenhængende udtræk. Det er således ikke muligt at foretage et samlet skøn over ændringerne i statens afgiftsprovenu som følge af lovforslaget.

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for kommunerne.

For erhvervslivet og borgerne vil adgangen til masseudtræk og samkøring af tinglysningsregistret med andre edb-registre betyde en teknisk lettere og mere smidig adgang til tinglysningsoplysninger. Lovforslaget kan have konsekvenser for erhvervslivets og borgernes udgifter til retsafgifter som følge af opslag i tinglysningsregistre, jf. beskrivelsen af statens indtægter ovenfor.

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser og indeholder ikke EU-retlige aspekter.

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Eventuelt stigende afgiftsprovenu for staten	Eventuelt faldende afgiftsprovenu for staten
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen af betydning
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Eventuelt faldende retsafgifter	Eventuelt stigende retsafgifter
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Lettere adgang til tinglysningsoplysninger	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Lettere adgang til tinglysningsoplysninger	Ingen
Forholdet til EU-retten	Ingen EU-retlige aspekter	

7. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til dette lovforslag har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, Københavns Byret samt retterne i Århus, Aalborg, Odense og Roskilde, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Advokatrådet, Amtsrådsforeningen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Danmarks Radio, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Fagpresse, Dansk Handel & Service, Dansk Industri, Dansk Journalistforbund, Dansk Magasinpresses Udgeverforening, Danske Dagblades Forening, Danske Finansieringsselskabers Forening, Danske Mediers Forum, Datatilsynet, Den Danske Landinspektørforening, HTS – Handel, Transport og Serviceerhvervene, Finansrådet, Forbrugerrådet, Forsikring & Pension, Frederiksberg Kommune, Håndværksrådet, KOMM – Foreningen af kommercielle lokalradio- og tv-stationer, Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune, Købmandsstandens Oplysningsbureau, Politiforbundet i Danmark (PDT), Realkreditrådet, RKI Kreditinformation og TV 2.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

I bilag 2 til lovforslaget er de foreslåede bestemmelser sammenholdt med de nugældende regler.

Til § 1 (Tinglysningsloven)

Til nr. 1 (§ 50 c, stk. 5 og 6)

Det foreslås at ophæve bestemmelserne i tinglysningslovens § 50 c, stk. 5 og 6, som forbyder samkøring af tinglysningsregistre med private og andre offentlige edb-registre samt videregivelse af masseoplysninger.

Hvis der gives adgang til at foretage udtræk af masseoplysninger, vil det med de eksisterende edb-systemer være teknisk muligt at foretage to former for udtræk af masseoplysninger fra tinglysningsregistre.

For det første kan der gives mulighed for, at brugere, som har eksternt terminaladgang til tinglysningsregistre, kan søge i tinglysningsregistre på grundlag af dokumenters tinglysningsdato og dagbogsnummer. Herved vil der kunne opnås en liste over de ejendomme, som det pågældende dokument er tinglyst på. Denne liste er dog ikke i alle tilfælde udtømmende, idet samme dokument i praksis kan være tinglyst under flere tinglysningsnumre eller tinglysningsdatoer.

For det andet kan der gives mulighed for, at brugere af tinglysningsregistre kan bestille et nærmere defineret udtræk af oplysninger. Bestillingen skal indeholde oplysning om, hvilke data brugeren ønsker, samt efter hvilke kriterier disse data skal udtrækkes. Udtrækket vil blive udarbejdet af Domstolsstyrelsens edb-leverandør og efterfølgende leveret som fil til brugeren.

Da både et udtræk af masseoplysninger og en samkøring af tinglysningsregistre med andre edb-regi-

stre udgør en behandling af personoplysninger i persondatalovens forstand, kan oplysningerne i tinglysningsregistre kun behandles, hvis betingelserne herfor i persondatalovens § 6 er opfyldt. Hvis der efter denne bestemmelse kan foretages udtræk af masseoplysninger og/eller samkøring af registre, skal den pågældende behandling ske i overensstemmelse med de generelle krav til behandling af personoplysninger i persondatalovens § 5.

Opregningen i tinglysningslovens § 50 c, stk. 7, af de formål, tinglysningsoplysningerne må anvendes til, kan anses som en præcisering af, hvad der på dette område er saglige formål. Efter denne bestemmelse må oplysninger fra tinglysningsregistre ikke anvendes med henblik på at skaffe nye kunder eller i øvrigt med henblik på andre formål end overdragelse, forsikring, retsforfølgning og retsforhold i øvrigt, belåning af fast ejendom og løsøre, kreditvurdering, fysisk råden over fast ejendom samt rådgivning i forbindelse med disse formål (§ 50 c, stk. 7, 1, pkt.). Oplysninger, som videregives til massemedier efter tinglysningslovens § 50 c, stk. 2 og 3, kan dog tillige anvendes i journalistisk øjemed (§ 50 c, stk. 7, 2, pkt.).

Forslaget ændrer ikke ved muligheden for fortsat at samkøre tinglysningsregistre med offentlige registre med henblik på overførelse af oplysninger til tinglysningsregistre som led i etableringen af disse eller som led i tinglysningsregistrenes løbende ajourføring samt til statistiske og videnskabelige formål. Der vil desuden kunne ske sammenstilling via terminal med offentligt tilgængelige oplysninger fra andre offentlige registre vedrørende faste ejendomme i det omfang, sammenstillingen sker med et sagligt formål.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1.-3.3. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 2 (§ 50 c, stk. 7)

Der er tale om en konsekvensændring som følge af forslaget om ophævelse af § 50 c, stk. 5 og 6. Forsla-

get indebærer, at også videregivelse, der sker ved udtræk af masseoplysninger fra de elektroniske tinglysningsregistre og ved samkøring af disse registre med andre registre, alene vil kunne ske med henblik på et af de formål, der er nævnt i bestemmelsen.

Til nr. 3 (§ 50 c, stk. 8, 2. pkt.)

Der er tale om en konsekvensændring som følge af, at det efter lovforslaget foreslås at give adgang til at videregive masseoplysninger og til at samkøre tinglysningsregistre med private og andre offentlige edb-registre. Derfor er det ikke relevant at bevare kæreadgangen for så vidt angår afgørelser om videregivelse efter de ophævede bestemmelser.

Til nr. 4 (§ 50 f, stk. 4)

Der er tale om en konsekvensændring som følge af, at § 50 c, stk. 5 og 6, foreslås ophævet.

Til § 2 (Retsafgiftsloven)

Til nr. 1 (§ 49 b)

Bestemmelsen fastlægger, hvordan retsafgiften skal beregnes ved udtræk af masseoplysninger fra tinglysningsregistre.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Til § 4

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed og indebærer, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Tinglysningsudvalgets udtalelse vedrørende Justitsministeriets udkast til forslag til lov om ændring af tinglysningsloven og retsafgiftsloven (Adgang til udtræk af masseoplysninger og samkøring af registre)

1. Justitsministeriets tinglysningsudvalg har ifølge kommissoriet fået til opgave at afgive en udtalelse om et udkast til forslag til lov om ændring af tinglysningsloven og retsafgiftsloven. Formålet med lovforslaget er at give adgang til at foretage udtræk af masseoplysninger fra tinglysningsregistre og samkøre tinglysningsregistre med private og andre offentlige edb-registre. Justitsministeriet forventer, at lovforslaget fremsættes i Folketinget i januar 2004.

2. Lovforslaget indeholder to hovedelementer. For det første foreslås en ophævelse af forbuddet i tinglysningslovens § 50 c, stk. 6, mod videregivelse af masseoplysninger. Der vil herefter være adgang til at foretage og modtage et udtræk af oplysninger vedrørende flere ejendomme, personer og køretøjer.

For det andet foreslås en ophævelse af forbuddet i tinglysningslovens § 50 c, stk. 5, mod samkøring af tinglysningsregistre med private og andre offentlige edb-registre. Dermed vil oplysningerne i tinglysningsregistre kunne samkøres med private og andre offentlige edb-registre.

Justitsministeriet henviser i lovforslagets bemærkninger til, at det i december 2002 mellem staten, amterne og kommunerne blev aftalt at undersøge mulighederne for at give offentlige myndigheder adgang til masseoplysninger. Endvidere har Københavns Kommune i sit høringssvar vedrørende lovforslag nr. L 75 fra Folketingsåret 2001-02, 2. samling, peget på behovet for maskinelt at kunne sammenholde tinglysningsoplysningerne med kommunens sagsbehandlersystem med henblik på at sikre en effektiv opdatering og ajourføring af kommunens servitutkort. Endelig har bl.a. landinspektører og realkreditinstitutter anmodet om at få adgang til at indhente oplysninger om flere ejendomme mv.

En ophævelse af forbuddet i tinglysningslovens § 50 c, stk. 6, indebærer, at det på nuværende tidspunkt vil være teknisk muligt at foretage to former for udtræk af masseoplysninger. Brugere med ekstern terminaladgang vil på grundlag af et dokumentets tinglysningsdato og dag-

bogsnummer gratis kunne udtrække oplysninger om, hvilke ejendomme dokumentet er tinglyst på. Derudover vil enhver bruger af tinglysningsregistre kunne bestille et specificeret udtræk af tinglysningsoplysninger ved henvendelse til retten i Århus. Udtrækket vil skulle udarbejdes af Domstolsstyrelsens edb-leverandør, og der skal efter lovforslaget svares afgift efter retsafgiftsloven for denne søgemulighed.

Forslaget om ophævelse af ovennævnte regler medfører ifølge Justitsministeriet, at adgangen til at foretage udtræk og samkøring af tinglysningsoplysninger fremover reguleres af bestemmelsen i tinglysningslovens § 50, stk. 7, der bliver til stk. 5. Der henvises herom til pkt. 4 nedenfor. Bestemmelsen suppleres af de generelle regler om databeskyttelse i lov om behandling af personoplysninger (persondataloven). Dette indebærer bl.a., at behandlingen skal ske i overensstemmelse med de generelle krav til behandling af personoplysninger i lovens § 5.

3. I tilknytning til forslaget om at give adgang til udtræk af masseoplysninger foreslås en ændring af retsafgiftsloven, så der indføres en differentieret afgiftssats for udtræk af masseoplysninger. For et udtræk af oplysninger om flere ejendomme, personer eller køretøjer vil der som udgangspunkt skulle svares en afgift på 30 kr. pr. opslag, svarende til den gældende afgift for enkeltopslag. Da større udtræk kan føre til en betydelig afgift, foreslår Justitsministeriet imidlertid, at der for den del af et udtræk, som overstiger 500 opslag, alene betales 15 kr. pr. opslag.

Udtræk af masseoplysninger, bortset fra udtræk, der foretages på grundlag af et dokumentets tinglysningsdato og dagbogsnummer, kan i dag kun foretages af Domstolsstyrelsens edb-leverandør. Edb-leverandøren og brugeren vil i den forbindelse skulle indgå en aftale om levering af oplysningerne og om brugerens afholdelse af de faktiske omkostninger, der måtte være forbundet med at foretage udtrækket.

Udtræk fra publikumsterminaler på tinglysningskontorerne og udtræk, der foretages af of-

Bilag til f. t. l. vedr. tinglysningsloven og retsafgiftsloven

fentlige forvaltningsmyndigheder, er efter forslaget afgiftsfri, så længe udtrækket ikke foretages i erhvervsmæssigt øjemed.

Brugere med ekstern terminaladgang skal efter lovforslaget opkræves afgiften månedsvis bagud, mens øvrige brugere skal betale, når anmodningen om masseudtræk fremsættes.

4. Tinglysningsudvalget er enig i, at forbudene mod videregivelse af masseoplysninger og samkøring af tinglysningsregistre med andre edb-registre er utidssvarende henset til tinglysningslovens princip om offentlighed sammenholdt med anvendelsen af og erfaringerne med it i samfundet. Desuden vil lovændringen ifølge Justitsministeriet imødekomme et ønske fra brugere af tinglysningsystemet om lettere og mere smidig adgang til tinglysningsregistre, hvilket vil medføre en række praktiske og administrative fordele for brugere.

Tinglysningslovens § 50 c, stk. 7, sætter grænser for, hvilke formål masseoplysninger og oplysninger fra tinglysningsregistre, der samkøres med andre registre, må anvendes til. Justitsministeriet foreslår ikke indholdsmæssige ændringer af denne bestemmelse. Oplysningerne må således ikke anvendes med henblik på at skaffe nye kunder eller i øvrigt med henblik på andre formål end overdragelse, forsikring, retsforfølgning og retsforhold i øvrigt, belåning af fast ejendom og løsøre, kreditvurdering, fysisk råden over fast ejendom samt rådgivning i forbindelse med disse formål. Udvalget lægger vægt på, at selv om der gives udvidet adgang til at indhente oplysninger i tinglysningsregistre, vil oplysningerne således ikke kunne bruges til usaglige formål.

Hertil kommer, at de oplysninger, som vil kunne indgå i et udtræk eller en samkøring, allerede efter gældende ret er offentligt tilgængelige for enhver.

Udvalget har desuden noteret sig, at der kun kan foretages udtræk af masseoplysninger og ske samkøring af tinglysningsregistre med andre edb-registre med henblik på de formål, der fremgår af tinglysningslovens § 50 c, stk. 7, og at det i øvrigt skal foregå i overensstemmelse med de generelle regler i persondataloven, idet disse handlinger udgør en behandling af oplysninger i lovens forstand.

Udvalget finder, at de foreslåede ændringer af tinglysningsloven med henblik på at give adgang til udtræk og samkøring af tinglysningsop-

lysninger må anses som et naturligt led i den modernisering og effektivisering af tinglysningsssystemet, som udvalget er anmodet om at udarbejde forslag til.

Udvalget finder, at der i bemærkningerne til lovforslaget kan være anledning til at tydeliggøre forholdet mellem den særlige bestemmelse om databehandling i tinglysningslovens § 50 c, stk. 7, og de almindelige regler om beskyttelse af personoplysninger i persondataloven, herunder navnlig lovens § 6, der regulerer spørgsmålet om, hvornår behandling af personoplysninger må finde sted.

I forbindelse med udvalgets behandling af spørgsmålet om beskyttelse af personoplysninger har det endvidere været drøftet, om der kunne være anledning til at gennemføre en ordning med forudgående prøvelse af, om personer mv., der ønsker at foretage udtræk af masseoplysninger fra tinglysningsregistre, opfylder visse nærmere betingelser. Udvalget har dog ikke på det foreliggende grundlag fundet, at der er behov for en sådan ordning, idet man herved navnlig har lagt vægt på, at den gældende lovgivning indeholder bestemmelser om straf for overtrædelse af reglerne om behandling af personoplysninger samt om Datatilsynets og Domstolsstyrelsens pligt til at føre tilsyn med behandling af personoplysninger, der er omfattet af persondataloven.

5. Udvalget har noteret sig regeringens beslutning om at nedsætte en tværministeriel, intern arbejdsgruppe, der skal se på muligheden for mod betaling at gøre tinglysningsoplysninger almindeligt tilgængelige via et internetbaseret offentligt informationssystem. Udvalget går ud fra, at det bliver orienteret om resultatet af denne arbejdsgruppes overvejelser, når resultatet foreligger.

6. Efter de gældende regler i tinglysningslovens § 50 c, stk. 5, 2. pkt., kan der foretages samkøring med offentlige registre med henblik på overførelse af oplysninger til tinglysningsregistre som led i etableringen af disse eller den løbende ajourføring heraf samt til statistiske og videnskabelige formål. Udvalget er enig med Justitsministeriet i, at denne behandlingsform fortsat vil kunne anvendes, da den tjener et sagligt formål efter persondataloven.

Efter § 50 c, stk. 5, 3. pkt., kan der ske sammenstilling via terminal med offentligt tilgængelige oplysninger fra andre offentlige registre vedrørende faste ejendomme. Udvalget er enig

med Justitsministeriet i, at der også uden en udtrykkelig bestemmelse herom fortsat vil kunne foretages sammenstilling via terminal, idet dog en sådan videregivelse også kun kan ske med henblik på de formål, der fremgår af bestemmelsen i tinglysningslovens § 50 c, stk. 7.

7. Udvalget har drøftet de foreslåede afgiftsbestemmelser og er enig i, at der også bør svares afgift ved udtræk af masseoplysninger, idet der efter de gældende regler skal erlægges afgift for udskrift af tinglysningsoplysninger og elektroniske forespørgsler ved ekstern terminaladgang. Udvalget kan endvidere tiltræde, at afgiften i overensstemmelse med lovforslaget nedsættes ved meget store udtræk. Udvalget har imidlertid ikke fundet grundlag for på nuværende tidspunkt at udtale sig om de konkrete afgiftsstørrelser, som er indeholdt i forslaget.

8. Samlet set kan Tinglysningsudvalget med de anførte bemærkninger tilslutte sig de af Justitsministeriet foreslåede ændringer af tinglysningsloven og retsafgiftsloven.

9. Tinglysningsudvalget har ved afgivelsen af denne udtalelse haft følgende sammensætning:

Højesteretsdommer Lars Bay Larsen (formand)

Dommer Søren Sørup Hansen
 Professor, dr. jur. Peter Mortensen
 Direktør Bent Carlsen
 Dommer Henrik Linde
 Retsassessor Anja Olsen
 Vicekontorchef Pia Mørkedal
 Advokat Henrik Høpner
 Kontorchef Christian Brandt
 Kontorchef Steen Jul Petersen
 Direktør, advokat Palle Ulstrup
 Afdelingsleder Hanne Nymann
 Kontorfuldmægtig Henny Händel
 Landinspektør Henning Elmstrøm
 Kontorchef David Hellemann
 Chefkonsulent Birgitte Lundblad
 Matrikelchef Søren Reeberg Nielsen
 Kontorchef Birgit Kristiansen
 Chefkonsulent Palle H. Sørensen
 Fuldmægtig Charlotte Jacoby
 Kontorchef Henrik Øe
 Fuldmægtig Benedikte Holberg
 Som sekretærer for Tinglysningsudvalget har fungeret konsulent Lennart Houmann, fuldmægtig Niels Juhl, specialkonsulent Andreas Berggreen og fuldmægtig Kira Gandrup.

19. december 2003

Lars Bay Larsen (formand)

Christian Brandt

Bent Carlsen

Henning Elmstrøm

Søren Sørup Hansen

David Hellemann

Benedikte Holberg

Henny Händel

Henrik Høpner

Charlotte Jacoby

Birgit Kristiansen

Henrik Linde

Birgitte Lundblad

Peter Mortensen

Pia Mørkedal

Søren Reeberg Nielsen

Hanne Nymann

Anja Olsen

Steen Jul Petersen

Palle H. Sørensen

Palle Ulstrup

Henrik Øe

 Lennart Houmann

Andreas Berggreen

Kira Gandrup

Niels Juhl

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

§ 50 c, ---

Stk. 1-4, ---

Stk. 5. Tinglysningsregistre må ikke samkøres med private eller andre offentlige edb-registre, medmindre andet er fastsat ved lov. Der kan dog foretages samkøring med offentlige registre med henblik på overførelse af oplysninger til tinglysningsregistre som led i etableringen af disse eller som led i tinglysningsregistrenes løbende ajourføring samt til statistiske og videnskabelige formål. Endvidere kan der ske sammenstilling via terminal med offentligt tilgængelige oplysninger fra andre offentlige registre vedrørende faste ejendomme.

Stk. 6. Der må ikke videregives masseoplysninger, jf. dog § 50, stk. 1.

Stk. 7. Oplysninger, der videregives efter stk. 2-6, må ikke anvendes med henblik på at skaffe nye kunder eller i øvrigt med henblik på andre formål end overdragelse, forsikring, retsforfølgning og retsforhold i øvrigt, belåning af fast ejendom og løsøre, kreditvurdering, fysisk råden over fast ejendom samt rådgivning i forbindelse med disse formål. Oplysninger, der videregives til massemedier efter stk. 2 og 3, kan dog tillige anvendes i journalistisk øjemed.

Lovforslaget

§ 1

I lov om tinglysning, jf. lovbekendtgørelse nr. 622 af 15. september 1986, som ændret blandt andet ved § 1 i lov nr. 281 af 29. april 1992, § 12 i lov nr. 419 af 31. maj 2000 og senest ved lov nr. 216 af 22. april 2002, foretages følgende ændringer:

1. § 50 c, stk. 5 og 6, ophæves.

Stk. 7 og 8 bliver herefter stk. 5 og 6.

2. I § 50 c, stk. 7, der bliver stk. 5, ændres »efter stk. 2-6« til: »fra edb-registre«.

Gældende formulering

Stk. 8. Ansøgning om tilladelse til at etablere ekstern terminaladgang indgives til Retten i Århus. Afgørelser om videregivelse efter stk. 5 og 6 træffes ved Retten i Århus med adgang til kære til den landsret, i hvis kreds den, som anmoder om videregivelse, har hjemting.

§ 50 f. - - -*Stk. 1-3. - - -*

Stk. 4. Justitsministeren kan uanset bestemmelserne i § 50 c, stk. 5 og 6, fastsætte regler om forsøg med tinglysning på grundlag af elektronisk overførelse af oplysninger samt om forsøg med elektronisk videregivelse af oplysninger til et realkreditinstitut. Det kan i disse regler fastsættes, at tinglysning af elektroniske dokumenter skal have samme retsvirkning som tinglysning af andre dokumenter.

Lovforslaget

3. I § 50 c, stk. 8, der bliver stk. 6, ophæves 2. pkt.

4. I § 50 f, stk. 4, udgår »uanset bestemmelserne i § 50 c, stk. 5 og 6,«.

§ 2

I lov om retsafgifter, jf. lovbekendtgørelse nr. 806 af 24. august 2000, som ændret senest ved § 3 i lov nr. 1049 af 17. december 2002, foretages følgende ændring:

§ 49 a. For elektroniske forespørgsler i tinglysningsregistre betales 30 kr. pr. opslag ved ekstern terminaladgang, jf. dog stk. 3. Dog er opslag, der foretages i ikkeerhvervsmæssigt øjemed fra brugerterminaler på tinglysningskontorerne, afgiftsfri.

Stk. 2. For en fuldstændig udskrift hos en ekstern bruger af tinglysningsregistre for én fast ejendom betales 150 kr., jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Opslag og udskrift, der foretages af offentlige forvaltningsmyndigheder, er afgiftsfri, når disse foretages i ikkeerhvervsmæssigt øjemed.

Stk. 4. Afgiften efter stk. 1 og 2 opkræves månedsvis bagud. Tilsvarende gælder for udskrifter, der rekvireres elektronisk, men attesteres af retten. Der er udpantningsret for afgiften.

1. Efter § 49 a indsættes:

*Gældende formulering**Lovforslaget*

»§ 49 b. Afgiften ved et samlet udtræk på flere ejendomme, køretøjer eller personer beregnes efter § 49 a, stk. 1-3. For den del af et samlet udtræk, der overstiger 500 opslag, betales dog alene 15 kr. pr. opslag.

Stk. 2. For personer og virksomheder mv., der har adgang til tinglysningsregistre ved ekstern terminaladgang, finder § 49 a, stk. 4, tilsvarende anvendelse.«

Til lovforslag nr. L 139. Skriftlig fremsættelse (28. januar 2004)

Justitsministeren (Lene Espersen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af tinglysningsloven og retsafgiftsloven (Adgang til udtræk af masseoplysninger og samkøring af registre)

(Lovforslag nr. L 139).

Formålet med dette lovforslag er at give borgere, virksomheder og offentlige myndigheder en teknisk lettere og mere smidig adgang til oplysningerne i de elektroniske tinglysningsregistre.

Med henblik herpå foreslås det at ophæve forbuddet i tinglysningslovens § 50 c, stk. 6, mod videregivelse af masseoplysninger. Desuden foreslås det at ophæve forbuddet i § 50 c, stk. 5, mod samkøring af tinglysningsregistre med private og andre offentlige edb-registre. Der vil herefter være adgang til at foretage udtræk af masseoplysninger, dvs. et samlet udtræk af oplysninger om flere ejendomme, personer eller køretøjer, og at samkøre oplysningerne i tinglysningsregistre med private og andre offentlige edb-registre inden for rammerne af de begrænsninger, der følger af tinglysningslovens § 50 c, stk. 7, og reglerne i persondataloven.

Det er Justitsministeriets vurdering, at forbuddene mod dels videregivelse af masseoplysninger, dels samkøring af tinglysningsregistre med andre edb-registre må anses for at være tidssvarende set i lyset af tinglysningslovens princip om offentlighed sammenholdt med den stigende anvendelse af it i samfundet og de øgede erfaringer hermed.

Efter Justitsministeriets opfattelse er der ikke betænkeligheder forbundet med at give adgang til at foretage udtræk af masseoplysninger fra tinglysningsregistre eller med at ophæve forbuddet mod samkøring af tinglysningsregistre med private eller andre offentlige registre.

For det første er de oplysninger, som kan indgå i et udtræk af masseoplysninger eller i en samkøring af registre, allerede i dag offentligt tilgængelige. Oplysninger om personnumre kan ikke videregives, jf. tinglysningslovens § 50 c, stk. 1, og kan dermed heller ikke indgå i et masseudtræk.

For det andet må oplysninger fra tinglysningsregistre, som samkøres med andre edb-registre, kun anvendes til de saglige formål, som er opregnet i tinglysningslovens § 50 c, stk. 7, der ikke foreslås ændret. Det indebærer, at oplysningerne ikke må anvendes med henblik på at skaffe nye kunder eller i øvrigt med henblik på andre formål end overdragelse, forsikring, retsforfølgning og retsforhold i øvrigt, belåning af fast ejendom og løsøre, kreditvurdering, fysisk råden over fast ejendom samt rådgivning i forbindelse med disse formål. Oplysningerne vil således ikke lovligt kunne anvendes til usaglige formål, selv om adgangen til at foretage udtræk af masseoplysninger og samkøre tinglysningsregistre med andre edb-registre giver en lettere adgang til en øget mængde oplysninger. Anvendelse af oplysninger fra tinglysningsregistre i strid med bestemmelsen i § 50 c, stk. 7, kan efter tinglysningslovens § 50 e straffes med bøde. Endvidere skal behandlingen af tinglysningsoplysningerne ske i overensstemmelse med bestemmelsen i persondatalovens § 5, der indeholder en række generelle og grundlæggende regler for den dataansvarliges behandling af oplysninger.

For det tredje er der efter Justitsministeriets opfattelse ikke længere behov for en særskilt regulering i tinglysningsloven af adgangen til at foretage udtræk af tinglysningsoplysninger og samkøre oplysningerne med private og andre offentlige edb-registre. Persondataloven, som har afløst de tidligere gældende registerlove, regulerer nu på tilstrækkelig vis behandlingen af de på-

gældende oplysninger og varetager herunder hensynet til den, der er registreret oplysninger om. I modsætning til den tidligere registerlovgivning gælder persondataloven også for domstolenes registrering af personoplysninger. Hertil kommer, at Datatilsynet, Domstolsstyrelsen og de enkelte retter fører tilsyn med enhver behandling af personoplysninger, der omfattes af persondataloven.

Den praktiske betydning af forslaget er, at brugere med ekstern terminaladgang fremover gratis vil kunne søge i tinglysningsregistre på grundlag af et dokumentets tinglysningsdato og dagbogsnummer og få oplysning om, på hvilke ejendomme dokumentet, f.eks. en servitut, er tinglyst. Endvidere kan alle brugere mod betaling bestille et nærmere defineret udtræk af oplysninger hos retten i Århus. Udtrækket vil blive udarbejdet af Domstolsstyrelsens edb-leverandør og efterfølgende leveret som fil til brugeren,

der vil kunne anvende oplysningerne inden for rammerne af de ovenfor skitserede databeskyttelsesregler, herunder ved samkøring af oplysningerne med oplysninger i andre registre.

Det foreslås, at der for udtræk af masseoplysninger som hidtil skal betales retsafgift på 30 kr. pr. opslag. For den del af et udtræk, som overstiger 500 opslag, betales dog alene 15 kr. pr. opslag. Herudover kan brugeren komme til at betale for de omkostninger, som er forbundet med selve afviklingen af udtrækket, der foretages af Domstolsstyrelsens edb-leverandør. Der indgås i den forbindelse en aftale om foretagelsen af det konkrete udtræk mellem edb-leverandøren og brugeren, og betalingen af de nævnte omkostninger beror således på en privatretlig aftale.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed anbefale lovforslaget til det Høje Tings velvillige behandling.